

KVALITETSDEKLARATION

Anmälda brott

Ämnesområde

Rättsväsendet.

Statistikområde

Brott.

Produktkod

RV0102

Referenstid

2016

1	Relevans.....	3
1.1	Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1	Statistikens ändamål.....	3
1.1.2	Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2	Statistikens innehåll.....	3
1.2.1	Objekt och population	3
1.2.2	Variabler	3
1.2.3	Statistiska mått	4
1.2.4	Redovisningsgrupper.....	4
1.2.5	Referenstider	5
2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor	5
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Bortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3	Aktualitet och punktlighet.....	8
3.1	Framställningstid	8
3.2	Frekvens	8
3.3	Punktligghet	9
4	Tillgänglighet och tydlighet.....	9
4.1	Tillgång till statistiken	9
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik.....	9
4.3	Presentation	9
4.4	Dokumentation	9
5	Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1	Jämförbarhet över tid	9
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	19
5.3	Sam användbarhet i övrigt	19
5.4	Numerisk överensstämmelse	19
A	Klassificeringen Sveriges officiella statistik	20
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	20
C	Bevarande och gallring	20
D	Uppgiftsskyldighet.....	20
E	EU-reglering och internationell rapportering.....	20
F	Historik.....	20
G	Kontaktuppgifter	21

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en bild av nivån och utvecklingen av de händelser som anmäls som brott hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden. Statistiken avser situationen per den 31 december 2016.

Statistiken används i huvudsak som underlag för forskning och utredning, granskning, uppföljning, analys- och planering, samt för allmän information. Vidare används statistiken för rapportering på internationell nivå till bl.a. EU:s statistiska organ Eurostat. De mest centrala användarna är: Justitiedepartementet; Riksrevisionen; Statskontoret och Riksdagens utredningstjänst; statliga myndigheter främst inom rättsväsendet; utbildningsväsendet; Eurostat, FN och andra internationella organ; kommunerna samt massmedier och allmänheten.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över anmälda brott har många centrala målgrupper.

Under de senaste tio åren har Brå genomfört två målgruppsanalyser, dels 2006/2007 dels 2012/2013. Bedömningen är att statistiken över anmälda brott uppfyller de övergripande behoven, även om ytterligare behov på detaljeringsgrad av exempelvis område finns. I dagsläget finns inte möjlighet att uppfylla det behovet främst på grund av att tillgänglig data saknas.

1.2 Statistikens innehåll

Den statistiska målstorheten som skattas är antalet anmälda brott.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen för statistiken över anmälda brott utgörs av samtliga händelser som anmäls som brott med fängelse i straffskalan hos de brottsutredande myndigheterna.

Målobjekt är anmälda brott.

Observationsobjekten utgörs av poster från ärendehanteringssystemen, där varje post motsvarar ett brott. Observationsobjekt gällande brott som registrerats av Tullverket (i huvudsak av smuglingsbrott) utgörs av poster från ärendehanteringssystemen, där varje post motsvarar en brottsmisstanke.

1.2.2 Variabler

Nedan redovisas målvariablerna för statistiken över anmälda brott. Motsvarande observationsvariabler definieras utifrån uppgifter från ärendehanteringssystemen RAR och Cåbra. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om

informationen om brott var korrekt registrerade, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

De huvudsakliga målvariablerna är

- Brotstyp
- Månad
- Region
- Kommun
- Stadsdel

Brotstyp, är den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den registrerade brottskoden.

Månad, avser det datum som ärendet registrerades. Observationsvariabeln är registreringsdatum i ärendet, brottets registreringsdatum härleds från ärendets registreringsdatum.

Region, är den handläggande enhet som senast har hanterat brottet. Observationsvariabeln är enhetskod för utredande enhet.

Kommun, avser den registrerade kommunen för brottsplats. Observationsvariabeln är den registrerade kommunkoden.

Stadsdel, avser den registrerade stadsdelen brottsplats. Observationsvariabeln är stadsdelskod som härleds från områdeskod för brottets geografiska brottsplats.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är totalt antal och delsummer, men även antal brott per 100 000 invånare samt jämförelser med föregående period. Vid jämförelser med föregående period redovisas förändring i antal och procent.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken över anmälda brott redovisas grupperat enligt nedan:

Brottskategorier, de anmälda brotten redovisas i en grövre indelning som omfattar sju breda kategorier av brott, där redovisas också några enskilda brottstyper som anses vara av särskilt samhällsintresse att följa upp. De sju förutbestämda brottskategorierna är:

- Brottsbalken 3-7 kap. Brott mot person
- Brottsbalken 8 kap. Stöld och tillgreppsbrott
- Brottsbalken 9 kap. Bedrägeribrott
- Brottsbalken 12 kap. Skadegörelsebrott
- Brott mot trafikbrottslagen
- Brott mot narkotikastrafflagen
- Övriga brott

Brottstyper, i tabellerna redovisas de anmälda brotten enligt två förbestämda brottskataloger med olika detaljeringsgrad (stora och lilla brottskatalogen). Katalogerna utgör olika detaljeringsgrader av brottskoderna och därmed olika detaljeringsgrader av brott enligt brottsbalken och vissa centrala specialstraffrättsliga författningar.

Region, statistiken redovisas efter 7 polisregioner, vilka bestäms utifrån den handläggande enhet som senast har hanterat brottet. I de fall Nationella operativa avdelningen (NOA) är handläggande enhet redovisas brotten under polisregion Stockholm.

Kommun, statistiken redovisas efter 290 kommuner.

Stadsdel, för Stockholms kommun redovisas statistiken efter 14 stadsdelar, för Göteborgs kommun efter 10 stadsdelar och för Malmö kommun efter 5 stadsdelar.

1.2.5 Referenstider

Anmälda brott redovisas månadsvis och helårsvis. Referenstiden för månadsstatistiken är mellan det första och det sista datumet i månaden och för helårsstatistiken är 1 januari – 31 december.

Referenstiden avser tidpunkten för registrering av ärendet som brottet hör till.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på uppgifter som polis, åklagare och tullens registrerar i sina ärendehanteringssystem. När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som registreras i ärendehanteringssystemet RAR (Rationell anmälningsrutin) och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. För brott som anmäls till och registreras av tullverket (huvudsakligen smuglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. De brott utan skäligen misstänkt person som tullen handlägger kommer således inte med i statistiken. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik. Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott inte kan styrkas.

På total nivå anses tillförlitligheten vara god och återspeglar väl vilka händelser som registrerats som brott, men osäkerhet förekommer för mer detaljerade nivåer.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken över anmälda brott är en totalundersökning som bygger på administrativ data i externa system. I statistiken förekommer främst mät- och bearbetningsfel i varierande utsträckning, partiellt bortfall, samt i liten utsträckning täckningsfel. Urvalsfel är inte relevanta för produkten.

Den enskilt främsta källan till osäkerhet är brister i registreringen av ett brott. Här finns vissa problem med t.ex. angivande av rätt brottskod samt det korrekta antalet brott. Brottskodstillämpningen och antalstillämpningen är troligtvis de två största felkällorna. Det har visat sig i studier av tillämpningen

av brottskoder hos de registrerande myndigheterna att det på den mer detaljerade nivån finns tolknings- och gränsdragningsproblem som leder till felkodningar. Emellertid råder det enligt samma studier att en hög tillförlitlighet för övergripande kategorier av brott, t.ex. misshandel, bedrägeri, skadegörelse etc.

Det kan också uppstå fel i hanteringen av uppgifterna i överföringar mellan polis/åklagare till Brå, och även i hanteringen av uppgifterna hos Brå. I det sista steget, när statistiktabeller tas fram och publiceras, så finns potentiella felkällor med utformandet av tabellerna, manuella justeringar av layout, etc. dessa fel är sällsynta.

2.2.1 Urval

Statistiken över anmälda brott är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation för statistiken över anmälda brott är samtliga brott som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna och skickats till Brå.

Anmälda brott som borde vara registrerade men inte är det orsakar undertäckning, medan anmälda brott som är registrerade flera gånger orsakar övertäckning.

Brott som anmälts men som av olika anledningar inte registrerats i systemen anses som undertäckning. Undertäckningen kan orsakas av eftersläpning i registreringen eller av avvikande rapporteringsrutiner. Denna felkälla bedöms dock vara liten och justeras till den slutliga statistiken i de fall eftersläpningen har skett under redovisningsåret.

I de fall brott upptäcks och tillkommer till ursprungsärendet efter att statistiken för aktuell redovisningsperiod tagits fram kommer de inte att ingå i statistiken och orsakar undertäckning. Det rör sig om i genomsnitt 6 procent färre brott per månad i den preliminära månadsstatistiken jämfört med den slutliga statistiken. För preliminär statistik för första halvåret är det cirka 4 procent färre brott än i den slutliga statistiken. I den preliminära statistiken för helåret redovisas cirka 0,5 procent färre brott än i den slutliga statistiken för helåret.

I de fall polisen och åklagaren registrerar samma brott med olika ID orsakar det övertäckning. Att samma brott registreras med olika ID kan ske på grund av problem i den tekniska kommunikationen mellan åklagare och polis. I vissa fall kan felkällan kontrolleras och åtgärdas. Övertäckning uppstår också om samma brott anmäls flera gånger, av olika anmälare vid olika tillfällen. Denna typ av felkälla är mycket svår att kontrollera och åtgärda.

För brott som anmälts till och registreras av Tullverket (huvudsakligen smugglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person, vilket orsakar en undertäckning. Smugglingsbrotten utgör totalt 0,3 procent av samtliga anmälda brott.

2.2.3 Mätning

Statistiken bygger på administrativa uppgifter som levereras elektronisk till Brå. Flera av de centrala uppgifterna, exempelvis uppgifter om brott, registreras in med hjälp av bestämda klassifikationssystem. Mätfel uppstår främst i statistiken över anmälda brott om de är felspecificerade vid inmatningen. Mätfelen påverkar främst redovisningen av nivån och fördelningen av brottstyper i statistiken.

För statistiken över anmälda brott är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder genomförde Brå en kvalitetsstudie under 2011 (se nedan). Resultatet visade att omkring 13 procent av brotten är felkodade, vilket är samma nivå som när SCB gjorde en liknande studie av brottskodernas kvalitet på 70-talet. Felkodningen sker dock oftast på den mer detaljerade nivån och påverkar således mest fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori och på den övergripande nivån anses kvaliteten på brottsredovisningen vara god.

Medan det råder en hög tillförlitlighet för övergripande kategorier av brott, t.ex. misshandel, bedrägeri, skadegörelse etc. finns det felkodningar på den mer detaljerade nivån. Till exempel visade studien att samtliga brott som kodats som bedrägeri hade kodats under rätt brottskategori, men att en del av dessa kodats till fel underliggande brottstyp inom kategorin. Exempelvis datorbedrägeri, bluffaktura eller bedrägeri med hjälp av internet. Generellt visade resultaten från analysen även på en överanvändning av ospecificerade koder, som övrigt bedrägeri eller annan stöld, vilket också innebar att specificerade brottskoder var underanvända, t.ex. bedrägeri med hjälp av internet. Återigen är det fördelningen inom de olika brottskategorierna som påverkas av överanvändningen.

Andra områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende i nära relation/ej i nära relation, bekant/obekant, grovt/annat än grovt, försök/fullbordat samt inomhus/utomhus. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder.

För ytterligare information, se rapporten Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken: www.bra.se/brottskodsstudie

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserat på registeruppgifter förekommer inget objektsbortfall i egentlig mening.

Det finns dock brister i observationsvariablerna som kan sägas orsakas av partiellt bortfall i de brottsplatsuppgifter från vilka observationsvariablerna för kommun härleds.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistreringen av uppgifterna om anmälda brott sker av de brottsutredande myndigheterna i deras ärendehanteringssystem. Uppgifter från de brottsutredande myndigheterna levereras löpande till Brå enligt en

förutbestämd struktur och regler. När uppgifterna levererats till Brå granskas de i de olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläsning i statistikdatabasen för långtidslagring. Validering mot XML-scheman sker redan vid inläsning av materialet i Brås kontolldatabas. Vidare sker en kontroll av rimlighet av antalet inkomna nyregistreringar jämfört med föregående perioder. När materialet lästs in i databasen körs olika kontrollprogram som omfattar rimlighets- och logiska kontroller bland annat om transaktionerna följer en kronologisk ordning. Materialet bearbetas efter förutbestämda principer och regler. När materialet är färdigbearbetat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. Denna hantering sker veckovis. En slutlig kontroll av sammansättningen och rimligheten i statistiken görs efter det att statistiktabellerna har framställts.

Basinformation, bland annat i form av befolkningsuppgifter på olika geografiska nivåer, uppdatering av koder klassifikationssystem, läggs in i databasen för långtidslagring. De flesta basinformationsuppgifterna läggs in manuellt vilket innebär en risk för bearbetningsfel. För att minimera risken för fel genomförs bland annat granskning av inmatade uppgifter.

Det finns inga särskilda studier gjorda över eventuella bearbetningsfel i statistiken över anmälda brott.

2.2.6 Modellantaganden

Kommun

För redovisning av kommun används en modell som innebär att om den registrerade kommunen för det anmälda brottet inte ligger inom den handläggande enhetens geografiska region redovisas brottet under okänd kommun.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik tas fram månadsvis. Den preliminära statistiken skiljer sig till viss del från den slutliga. Det rör sig om i genomsnitt 6 procent färre brott per månad i den preliminära månadsstatistiken jämfört med den slutliga statistiken. För preliminär statistik för första halvåret är det cirka 4 procent färre brott än i den slutliga statistiken. I den preliminära statistiken för helåret redovisas cirka 0,5 procent färre brott än i den slutliga statistiken för helåret.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Slutlig statistik över anmälda brott publiceras tre månader efter referensperiodens slut. Det betyder att statistik per den 31 december framställs i början av mars året efter referensåret. Att inte statistiken framställs snabbare beror på att Brå vill invänta tillkomster av anmälda brott. En avvägning mellan aktualitet och täckning har lett till beslutet att ta fram statistiken med två månaders eftersläpning.

3.2 Frekvens

Statistik som avser perioden 1 januari till 31 december redovisas årligen. Statistiken som avser perioden den första till den sista dagen i varje månad redovisas månadsvis.

Statistiken baseras på uppgifter från polisen, åklagaren och tullen som uppdateras löpande under året. Rapportering av anmälningsuppgifter till Brå sker varje vardag.

3.3 Punktlighet

Statistik för 2016 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner finns på Brås och SCB:s webbplatser.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken över anmälda brott publiceras på Brås webbplats, dels på produktsidan, dels i Statistikdatabasen. På webbplatsen finns även definitioner samt förklaringar och anvisningar till hur man tolkar statistiken.

I samband med att helårsstatistiken publiceras ges ett statistikanslag ut.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistik presenterad på annat sätt och efter andra variabler som finns lagrade i databasen kan beställas från Brå med beaktande av statistiksekretessen. Kostnader för detta uppgår till cirka 928 kr (exkl. moms) per arbetstimme för framställning. För ytterligare information kontakta statistik@bra.se.

4.3 Presentation

Statistiken över anmälda brott presenteras i tabeller samt i text, kommentarer och diagram i en sammanfattning av statistiken.

Statistiken över anmälda brott presenteras även i en databas i form av tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Dokumentation om statistiken över anmälda brott sker i föreliggande kvalitetsdeklaration samt i olika kvalitetsstudier och i interna dokument vid myndigheten.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik eller nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av de anmälda brotten över tid.

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg. Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet kring huruvida en förändring är generell. Förekomst av stora ärenden är ovanliga men bör beaktas vid tolkning av statistiken.

Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats under 2016.

- År 2016 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som innehöll cirka 170 respektive 110 anmälda brott avseende datorbedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som innehöll cirka 120 anmälda brott avseende penningtvätt.
- År 2016 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 500 brott avseende dataintrång.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 2 000 brott gällande bedrägeri med hjälp av bluffaktura.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 160 brott gällande skatteavdragsbrott.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 230 brott gällande trolöshet mot huvudman.
- År 2016 registrerades i region Öst ett enskilt stort ärende med cirka 1 200 brott gällande övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Väst ett enskilt stort ärende med cirka 150 brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år.
- År 2016 registrerades i region Väst fem enskilda ärenden som innehöll mellan 120-150 brott vardera eller totalt cirka 650 brott gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Nord fem enskilda ärenden som innehöll mellan 100-350 brott vardera eller totalt cirka 700 brott gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Nord två enskilda ärenden som innehöll cirka 120 respektive 170 brott gällande förskingring.
- År 2016 registrerades i region Bergslagen ett enskilt ärende som innehöll cirka 200 brott gällande dataintrång.
- År 2015 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 240 anmälda brott avseende barnpornografi.
- År 2015 anmäldes i region Nord ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Stockholm ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Syd ett enskilt ärende med många barnpornografibrott.

- År 2014 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 300 anmälda brott avseende våldtäkt.
- År 2014 anmäldes i Gotlands län ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuell ofredande) samt barnpornografibrott.
- År 2014 anmäldes i Uppsala län ett ärende med många brott gällande kränkande fotografering.
- År 2013 anmäldes i Jönköpings län ett ärende med många ofredandebrott.
- År 2012 anmäldes i Kronobergs län ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker).

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 1965, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det relevanta stycket.

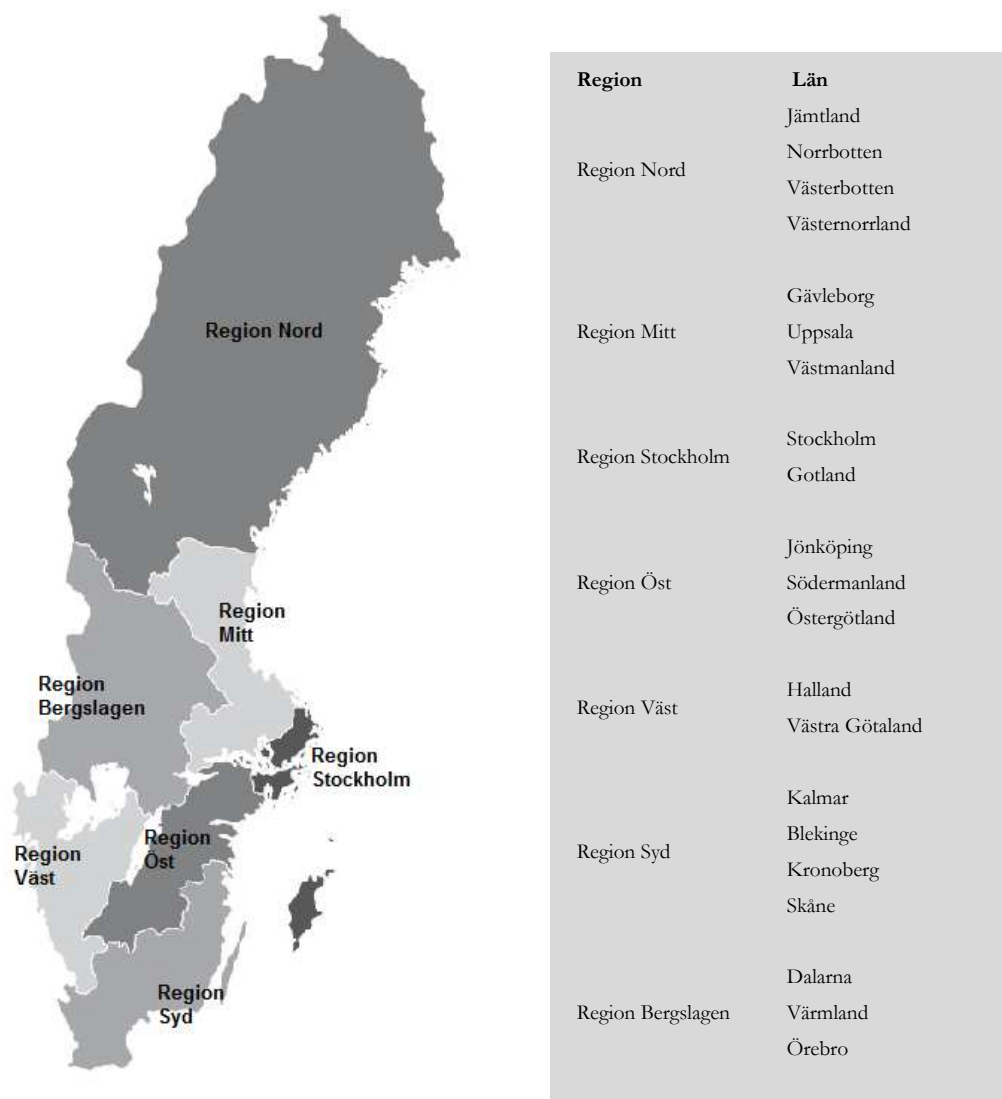
- Från och med januari 2016 gjordes ett förtydligande av namnet på brottskoderna gällande misshandel *i/ej i nära relation* (brottskoder 9349-9356) i polisens anmälningssystem. Begreppet i nära relation specificerades till "är eller har varit gift, sammanboende eller har gemensamma barn". Vid en kvalitetsstudie (Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder) framkom det att brottskoderna för misshandel i nära relation till viss del överanvändes eftersom de användes vid flera typer av nära relationer som exempelvis mellan syskon, förälder och vuxet barn etc. Åtgärden genomfördes i syfte att förtydliga vad som avses med nära relation i brottskoderna och på så vis förbättra kvalitén vid val av brottskod vid registrering av anmälda misshandelsbrott i nära relation. Efter namnbytet är nivån på anmälda misshandelsbrott i nära relation i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2015). För mer information om kvalitetsbristen se Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder. www.bra.se
- Från och med 2015 har kvalitén på statistiken över anmälda brott indelat på kommun förbättrats. Det beror på att bortfallet på kommunuppgift för brotten har minskat. Det finns två anledningar till att ett brott redovisas med okänd kommun, dels då uppgift om kommun helt saknas av olika anledningar (exempelvis att brottet inte sker på en fysisk plats), dels i de fall då den angivna brottsplatsen finns i en kommun som inte ligger i den handläggande regionen. Från och med 2015, då 21 länspolismyndigheter omvandlades till en polismyndighet indelad på sju polisregioner, redovisas kommun som

okänd i de fall brottsplatskommunen inte ligger inom den handläggande regionen. Eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgift om kommun. Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella öknings helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har den antalsmässiga påverkan varit lägre eller ingen påverkan alls. I tabell 3 visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2015 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet i stället för på polisregion.

Tabell 3. Förändringen i antalet brott med okänd kommun i statistiken 2015, jämfört med det tidigare sättet att redovisa, totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000 (-18 %)	-210 (-48 %)	-1 080 (-80 %)	-244 (-23 %)	-203 (-59 %)	-437 (-49 %)
Mitt	-1 230 (-6%)	-146 (-31 %)	-276 (-42 %)	-224 (-28 %)	-130 (-70 %)	-
Stockholm	-439 (-1 %)	-30 (-2 %)	-15 (-3 %)	-8 (-1 %)	-15 (-3 %)	-48 (-1 %)
Öst	-6 070 (-22 %)	-170 (-36 %)	-3 880 (-91 %)	-745 (-46 %)	-335 (-85 %)	-232 (-15 %)
Väst	-1 620 (-4 %)	-106 (-22 %)	-555 (-58 %)	-112 (-22 %)	-141 (-47 %)	-148 (-7 %)
Syd	-2 280 (-5 %)	-190 (-23 %)	-510 (-42 %)	-225 (-24 %)	-240 (-65 %)	-201 (-32 %)
Bergslagen	-1 170 (-5 %)	-110 (-24 %)	-392 (-36 %)	-82 (-9 %)	-84 (-63 %)	-

- De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar, totalt har bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat mellan 4 och 6 procent totalt sett.
- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, vilken ersätter tidigare 21 länspolismyndigheter och är indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län. I figuren och tabellen nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Figur 1 Regionsindelning från och med 2015 med tidigare län indelat i tillhörande region.

- I polisens ärendehanteringssystem (RAR och DurTvå) genomfördes övergången till en Polismyndighet (se punkten ovan) redan den 16/12 2014. Sedan dess har nya ärenden registrerats på handläggande polisregion och inte på handläggande länspolismyndighet. Statistiken för 2014 redovisas efter länspolismyndighet. I det datamaterial Brå har att tillgå finns dock ett informationsunderskott eftersom de nyregistrerade ärendena för de sista två veckorna i december 2014 saknar information om handläggande länspolismyndighet. Brå har vidtagit olika metoder för att skatta handläggande länspolismyndighet i ärendena där uppgiften saknas. I vissa fall har länspolismyndigheten kunnat härledas med hjälp av en lägre organisatorisk nivå i den nya polisorganisationen, men det har inte varit möjligt i samtliga fall. Brotten har i dessa fall redovisats under det län där respektive polisregions huvudort är lokaliserad. Teoretiskt innebär det att det i statistiken kan förekomma en viss överrepresentation för de län där huvudorten finns och tillika en underrepresentation av övriga län som

ingår i polisregionerna. Antalet brott som helt saknar information om handläggande länspolismyndighet och därmed redovisas under länen som omfattar regionernas huvudorter enligt ovanstående utgör cirka 0,1-0,2 procent av totalt antal brott i respektive polisregion. Brotten som saknar information om handläggande län är spridda över flertalet brottstyper. Slutsatsen är att bortfallet i länsuppgifter inte ger någon märkbar påverkan på statistiken över anmälda brott i länen. Även efter genomförda analyser kan det konstateras att påverkan är marginell.

- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av ett och samma kontaktförbud separat. Det möjliggör en redovisning av både initialt utfärdade kontaktförbud samt av initialt utfärdade kontaktförbud inklusive samtliga eventuella förlängningar.
- I tidigare redovisning, från 2008 t o m mars 2014, ingick de kontaktförbud som initialt utfärdades eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång oavsett om det hade förlängts eller ej.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av Polisens ärendehanteringssystem Pust och det stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013-2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringsskada (trafikförordningen 1998:1276 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brås instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott (trafikbrottslagen 1951:649 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.

- Under februari 2013 driftsatte Polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust) som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis har använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med Polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inläring hos användarna och förändrade arbetsätt. Brå kommer löpande att bevaka de eventuella effekter som systemskiftet bedöms kunna ha på statistiken. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har statistiken över brott mot skattebrottslagen påverkats, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.
- Under perioden augusti till december 2012 har Polisen gjort anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras, hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos Polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet då statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), se nedanstående punkter, gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av

anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemsiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt härröras till anmälda skattebrott samt även till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har nästan dubbelt så många skattebrott tillkommit efter anpassningen för 2007 och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit samt 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är inte jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2007–2010 relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk, se nedanstående punkter. För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta Enheten för rättsstatistik på Brå.

- I och med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under andra halvåret 2007 kunde Ekobrottsmyndigheten förbättra antalsräkning och registrering av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i publikationerna Klassificering av brott samt Riktlinjer för antalsräkning av brott (dessa publikationer ersatte Kodning av brott 2013) som finns publicerade på www.bra.se övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. Enligt tidigare praxis registrerades endast ett brott oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. För utförligare information se kapitlet Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009 (rapport 2010:15).
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten successivt ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades endast anmälda brott där det fanns en skäligen misstänkt

person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott jämfört med föregående år. För utförligare information se kapitlet Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009 (rapport 2010:15).

- I statistiken över anmälda brott har ett mindre fel upptäckts som berör vissa typer av skattebrott under åren 2005–2006 och brott avseende föroreningar från fartyg för åren 2002–2006. Det innebär att antalet för dessa brott underskattades något under de åren.
- Under 2007 införde polisen möjligheten att anmäla vissa brott via internet. Det har medfört att många brott, speciellt cykelstölder i Stockholms, Södermanlands och Gotlands län, inte har kunnat knytas till en viss kommun utan har rapporterats under okänd kommun i respektive län.
- I slutet av 1999 påbörjades en större omläggning hos Rikspolisstyrelsen av de system som levererar uppgifter till statistiken. Med anledning av detta har Brå gjort stora omläggningar av sitt statistiksystem och hämtar numera in uppgifter om anmälda brott direkt från polisens ärendesystem (RAR). Dessa omläggningar kan ha påverkat statistiken under åren 1999 och 2000. Bland annat kan antalet trafikbrott ha påverkats av omläggningen. För mer information, se publikationerna Kriminalstatistik 1999 och Kriminalstatistik 2000.
- Den brottskod som infördes 1997 i Polisens ärendesystem för de fall där brottstyp inte kan anges direkt vid anmälningstillfället, redovisades i statistiken till och med 2002, men togs sedan bort. För mer information, se publikationerna Kriminalstatistik 2003, Kriminalstatistik 2004 och Kriminalstatistik 2005.
- Mellan 1994 och 1998 genomgick polismyndigheterna en omorganisation. De tidigare 118 myndigheterna slogs samman till 21 myndigheter (en per län). Omorganisationen medförde vissa problem med indataleveranserna. Detta påverkade i viss mån statistiken, särskilt vad gäller regionala uppgifter.
- År 1994 övertog Brå ansvaret för den officiella kriminalstatistiken. Ansvaret för att även producera kriminalstatistiken övertogs av Brå i samband med bearbetningen av 1995 års statistik. Detta ansvar låg tidigare hos Statistiska centralbyrån (SCB). Ett nytt produktionssystem med en relationsdatabas har byggts upp. Omläggningen har i praktiken gett små effekter på jämförbarheten över tid. En kontroll av antalet anmälda brott mellan de två produktionssystemen ger en skillnad på 0,15 procent. Statistiken över antalet uppklarade brott kan dock ha påverkats något mer. Någon motsvarande kontroll av storleksordningen har inte kunnat genomföras.

- Under åren 1991–1995 infördes successivt en datoriserad anmälningsrutin vid polismyndigheterna – Rationell anmälningsrutin (RAR). En effekt är att det i kategorin fullbordade mord, dråp samt misshandel med dödlig utgång nu registreras fler fall som inte är brott (utan till exempel kan vara naturlig död, olyckshändelse eller överdos av narkotika), vilket leder till ett ökat antal registreringar. Jämförelser över tid för denna kategori är därför mycket osäkra.
- En omläggning av datasystemet genomfördes 1987.
- År 1975 infördes nya regler för kodning och antalsräkning av brott, samtidigt som ADB-systemet för statistiken förändrades i grunden. Det är inte klarlagt i vilken mån dessa omläggningar har påverkat jämförbarheten eller tillförlitligheten.
- Från och med 1965 ersätter brottsbalken den tidigare gällande strafflagen. De brott som anmäldes under åren 1950–1964 omrubricerades, i förekommande fall och så långt det varit möjligt, enligt den nya brottsbalkens terminologi.
- När polisväsendet förstatligades 1965 gjordes en genomgripande förändring av kriminalstatistiken. Diarieföringen gjordes enhetlig i polisdistrikten och ett nytt datoriserat system för statistikframställning infördes. Detta innebar bland annat att brottsredovisningen blev mer detaljerad, framför allt för förmögenhetsbrotten.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken över anmälda brott kan jämföras med övriga brottsstatistikprodukter på brottstypnivå då brottskatalogen för de olika produkterna baseras på samma uppsättning brottskoder. Även regionsindelningen, som gäller från och med 2015, är jämförbar med övriga brottsstatistikprodukter samt med lagföringsstatistikprodukter. Kommun och stadsdelsindelningarna i statistiken kan jämföras med annan nationell kommun- och stadsdelsstatistik.

En gemensam standard för att kunna göra internationella jämförelser saknas för närvarande på brottsområdet. Arbete inom EU pågår med att hitta en internationell klassificering av brott.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Övrig statistik inom rättsväsendet (t.ex. Handlagda brott) kan användas för att ge en bild av brottsligheten från ett annat perspektiv.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Samtliga statistikvärden i anmälda brott är numeriskt överensstämmande.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS): Ja

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering omgärdar statistiken över anmälda brott. Statistiken lämnas ut till Eurostat enligt så kallad "Gentlemens Agreement".

Utöver dessa rapporteringar svarar Enheten för rättsstatistik på de tillfälliga förfrågningar som kommer från EU, FN eller andra organisationer. Förfrågningarna handlar dels om statistikuppgifter och dels om kvalitetsdeklarationer m.m.

F Historik

Statistik över polisanmälda brott har kontinuerligt förts från år 1950. Statistiska centralbyrån (SCB) skötte produktionen av statistiken fram till och med 1994 års statistik. Därefter övertog Brottsförebyggande rådet ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning, statistikrutiner, förändringar i ärendehanteringssystem hos rättsväsendets myndigheter, fördelning av resurser hos Polisen och andra myndigheter inom rättsväsendet, försäkringsbestämmelser m.m. Dessa påverkningar har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Brottsförebyggande rådet
Kontaktinformation	Enheten rättsstatistik Postadress: Box 1386, 111 93 Stockholm Besöksadress: Tegnérgatan 23, 2 tr, 111 93 Stockholm
E-post	statistik@bra.se
Telefon	08- 527 58 000 (Brå)